

Gäller för: Neurointensivvårdsavdelning, Central intensivvårdsavdelning

Giltig från: 2026-06-09

Innehållsansvar: Per Persson, (perpe8), Överläkare

Giltig till: 2028-06-09

Granskad av: Per Persson, (perpe8), Överläkare

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Teknik - IVA-sängar Funktion och användning

2026-05-28 Ny IVA- säng Multicare X med luftmadrass eller vanlig madrass.

Syfte

Att få ett enhetligt förfarande vid hantering av IVA- sängens funktioner samt en fungerande tryckprofylax med rätt kuddekit

Arbetsbeskrivning

På CIVA finns det 15 IVA- sängar utan luftmadrass, och 5 med luftmadrass.

På NIVA finns 7 IVA- sängar utan luftmadrass, och 2 med luftmadrass.

- Sängen är främst konstruerad för vuxna patienter, dvs 40 kg -185 kg med rekommenderad minimilängd på 146 cm.
- Sänggrindar ska vara uppfällda för alla patienter som vårdas på intensivvårdsavdelning.

NOLLSTÄLL/TARERING AV SÄNGVÅG

Med funktionen Nollställ/tarera ska vårdpersonalen återställa vågsystemet och radera historik innan en ny patient använder sängen.

- Sängvågen bör nollställas i horisontellt läge men kan nollas med höjd huvudända.
- Ta bort utrustning och tillbehör från sängens ram. Ingen eller inget får vidröra sängen. OBS! Droppstativ som sitter i underredet (märkt) ingår ej i vågen och tas ej bort.
- På CIVA nollställs sängvågen med 1 glidlakan, 1 påslakan, 1 vitt lakan och 1 kudde med örngott.
- På NIVA nollställs sängvågen med endast 1 underlakan.
- Tryck på de 3 prickarna på skärmen. Välj Ny patient. Följ instruktionerna på skärmen och bekräfta med att trycka på grön bock x 3. Sängvågen är nu nollställd.

VÄGA PATIENTEN- patienten kan vägas i alla sängpositioner.

1. Lyft upp allt från sängen som inte ingår i grundbäddningen, som hänger på/lutar mot sängen.
2. Tryck på Vågsymbolen på skärmen. Nuvarande vikt syns i mitten på skärmen. De 2 gröna trekanterna under vikten flimrar tills vågen är stabil. När båda trekanterna lyser grönt samtidigt är vågen stabil. NIVA ändrar viktintervallet till 0,1 kg.
3. Tryck på sparasymbolen i nedre vänstra hörnet. Nu är vikten sparad.
4. Vårdgivaren kan när som helst ta fram sparade viktuppgifter vid ett senare tillfälle i vågens minne under 3 prickar när man är inne i vågmenyn. Vikten syns då som en vågsymbol med en klocka.
NIVA: Därefter räknas övrig utrustning/lakan bort från vikten enligt särskild lista. NIVA sparar ej vikten.
5. Skriv vikten på övervakningskurvan/i CHA senast kl 05.59 (pga vätskedygnsbyte).

SÄNGVÅG

Minimivikt: 10 kg. Maxvikt: 185 kg Visningsintervall: 0,1- 0,5 kg

SÄNGMOTORN/femte hjulet

- Sätts på och stängs av på ON/OFF knapparna vid nedre delen av huvudgaveln höger sida. Motorn styrs med dosan som hänger på huvudändan.
- Det finns en snabb och en långsam kör- knapp, samt en knapp för att backa. Släpper man på kör- knappen stannar sängen inte direkt, utan glider långsamt en bit till.

OBS! För att sängen ska stanna helt måste handen släppa från dosan! Eller trycka på stop knappen.

OBS! Om motorn ej används så kommer den gå i standby efter 3 minuter, då måste man starta upp den genom att trycka på ON knappen för att kunna köra eller avaktivera motorn.

- Det finns även en nödknapp som kan användas ifall motorhjulet ej går att få upp. Den knappen sitter under underredet på patientens vänstra sida med en beskrivande text hur man ska gå till väga.
- Ta ALLTID upp motorhjulet när ni lämnar sängen efter en transport.

LATERAL LUTNING

- När patienten skall vändas eller flyttas över till annan säng kan den laterala lutningen användas med fördel då det minskar personalens påfrestningar och förenklar arbetet. Sänggrindarna bör vara uppfällda när den laterala lutningsfunktionen används.
- Vill man utföra laterallutning med grindarna nere så behöver man aktivera detta läge som finns ovanför knappen för lateral lutning på skärmen.

ÖVERFÖRINGSLÄGE

Överföringsläget möjliggör lateral lutning med en grind i nedfällt läge i tre minuter.

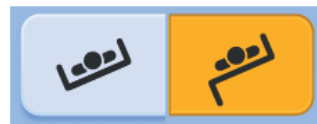

Fig. Aktiverat överföringsläge

- Funktionen **Automatisk lateral terapi (ALT)** är en funktion som gör att sängen och patienten ändrar ställning genom en serie återkommande laterala lutningar. Detta kan verka förebyggande mot allvarliga lungkomplikationer och verka tryckavlastande när patienten ej kan vändas i sängen, dvs. patienter med öppen sternum eller som är hemodynamiskt och/eller respiratoriskt instabila.
- Maximala laterala lutningen är 30 grader med kilkuddar, men på CIVA och NIVA kommer vi använda maximal lutning på 10 grader utan kilkuddar. Kan automatiseras under en begränsad tid. Välj ett förinställt program, eller skapa ett eget. Valt program testas initialt i alla valda positioner, för att sedan startas.
- **Obs!** En signal ljuder vid varje ändring av lutningen, och är en del av ALT-säkerheten. Den informerar personalen om nästa rörelse, som kommer att starta inom kort. Den möjliggör en korrekt planering av aktiviteterna utan risk för att orsaka säkerhetsproblem för patienten (t.ex. att föra in nål/spruta 5 sekunder före ALT-rörelsen). Ljudsignalen är en avsiktlig funktion, för att inte äventyra patientsäkerheten.

SÄNGBROMSEN

- Sängbromsen har en *automatisk* bromsfunktion som aktiveras när sängen är inkopplad och står i obromsat läge i mer än 10 sekunder.

LUFTMADRASS

- Fungerar ej när laddsladden inte är inkopplad i vägguttag. Vid transport bör därför madrassen ställas in på MAX 5 minuter innan elen kopplas bort för att underlätta förflyttningen från sängen.
- Välj *Optimize* om patienten är djupt sederad och/eller med nedsatt rörlighet. Välj annars *Mobile*.
Prone används till patienter i bukläge.

ÖVRIGA FUNKTIONER

- Justering av sängen kan göras på skärmen vid huvudändan, knappar på insidan och utsidan av sängen, handkontrollen vid fotändan eller fotreglagen längst ner på sängen.
- Tryck in **hänglåsknappen** ovanför den funktion som skall inaktiveras. Hänglåset lyser nu tydligt. För att inaktivera låsfunktionen tryck på hänglåset igen.
- När sängens huvudända höjs stannar den tillfälligt på 30 grader. För att höja ytterligare måste knappen tryckas in igen.
- Fotändan kan förlängas.

URSTIGNINGSLARM

- Bilden nedan visar vart funktionen för urstigningslarm är placerad. Tryck på ikonen (nr 1), samt tryck på ON (nr 2) för att aktivera urstigningslarmet när patienten ligger i sängen.
- När patienten lämnar sängen kommer ett larm att ljuda, samt texten BED EXIT ALARM står på skärmen. Stoppa ljudlarmet genom att trycka på OFF.
- Urstigningslarmet kan pausas om det behövs avbrytas temporärt, exempelvis vid mobilisering. Pausen varar i 15 minuter och återaktiveras när patienten är tillbaka i sängen. Pausen kan förlängas med 15 minuter i taget genom att trycka på paus- knappen. Tryck på ON när pausen ska avbrytas.
- Tryck på OFF när urstigningslarmet inte är nödvändigt och skall inaktiveras. Ett bekräftelsefönster dyker då upp där det ska bekräftas att larmet ska inaktiveras.

- **CPR- knappen (HLR) bredvid skärmen** planar ut sängen samt sänker ner den till lägsta nivå. Den tömmer även ut all luft ur luftmadrassen.
Det röda CPR- HANDTAGET sänker endast huvudändan. Det finns CPR ventiler för att tömma madrassen under transport på båda sidor av sängen, det räcker att öppna en av dessa ventiler.
- **Knapp för Trendelenburg- läge (TR)** Sängen vinklas med huvudändan nedåt.
- **Höjd benända** kan användas till passivt benlyft.
- **Stödhandtag** finns vid nedre delen av sängens ram, där patienten kan stödja sig på vid uppstigning
- Sängens samtliga lägesjusteringar kan manövreras under transport. Observera att sängen alltid ska stå på laddning när den ej är på transport.

QR- kod till instruktionsfilmer för
IVA- säng

Kuddkit för tryckavlastning

Vid varje patientplats finns en korg som ska innehålla ett kuddkit med:

CIVA

- 2 blå positionskuddar 50×60cm för armarna.
- 1 blå, avlång positionskudde för sidoläge
- 1 blå multikudde för placering mellan knän och/eller för avlastning av hälar

När patienten lämnat avdelningen och slutstädning utförts ska ett rent kuddkit åter finnas på plats. Dessa kuddar är avdelningsbundna. Vanlig huvudkudde med plast och örngott används som tidigare. Därmed kan vi skilja övriga kuddar från huvudkudden.

NIVA

- 2 kuddar (med plastpåse som skydd) för armarna.
- 1 blå multikudde för placering mellan knän och/eller för avlastning av hälar.
- 1 blå, avlång positionskudde för sidoläge.
- 1 liten kudde (med plåstpåse som skydd).

På NIVA används mörkblått överdrag på kudden som används som huvudkudde. När patienten lämnat avdelningen och slutstädning utförts ska ett rent kudd- kit åter finnas på plats.

NIVA spritar av positionskudde, multikudde och blå huvudkudde 1 ggr/dygn i samband med tvätt. Positionskudden spritas av 1 ggr/pass när tagytor spritas.

Hygien:

- Alla kuddar med blått överdrag rengörs med tvål och vatten, samt 70 % ytdesinfektionsprit- och/eller Incidin-avtorkas mellan varje patient.
- Plastpåseöverdragen slängs och byts vid behov samt mellan varje patient.
- Det blå överdraget byts vid behov och slängs då i orange tvättsäck

Källförteckning

Instruktionsfilmer finns på CIVA:s Sharepoint, under teknik.

Arbetsgrupp

Pernilla Gustavsson, Teknikansvarig Sjuksköterska NIVA, AnOpIva Omr. 5, SU

Jenny Andersson, Teknikansvarig Sjuksköterska CIVA, AnOpIva, Omr. 5, SU

Lotta Börjesson, Instruktör, CIVA, AnOpIva, Omr. 5, SU

Frida Mattsson, Teknikansvarig Sjuksköterska CIVA, AnOpIva, Omr. 5, SU

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Neurointensivvårdsavdelning, Central intensivvårdsavdelning

Innehållsansvar: Per Persson, (perpe8), Överläkare

Granskad av: Per Persson, (perpe8), Överläkare

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-2640

Version: 4.0

Giltig från: 2026-06-09

Giltig till: 2028-06-09